

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 19. Frater tuus. Corripe considerans quòd qui peccat, frater tuus est, & homo, tu vero spiritualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

captiuum, aut manibus traditum inimicorum?

¶ 48 Videtur Christus vsus hoc verbo, *Frater tuus*, nobis ad memoriam reuocare notam de duobus fratribus Abisai & Ioab historiā, quam plenius exaram habemus. Suis singulis copiis hostibus obuiam processerunt, vt ferocibus, ita potentibus: licet autem ambo militiae duces essent strenui: vt prolium fore periculosum cognouerunt, hac inter se conuenerunt condicione, vt quisque suos ad alterum desisteret oculos: Dixit ergo Ioab ad Abisai fratrem suum.

Si prauauerint aduersum me Syri eris mihi in adiutorium, si autem filij Ammon prauauerint aduersum te, auxiliabor tibi. Esto vir fortis & fugnemus pro populo nostro, & ciuitate Dei nostri: Dominus autem faciet, quod bonum est in conspectu suo. Suadet enim ratio, cum simus inuicem fratres mutuo nobis faueamus. O quam crudum gerimus bellum, quam multos inter & graues

Psalm. 78. 5. versamur inimicos: *Confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei inuiserunt multiplicati sunt super Ephes. ca. capillos capiti mei.* Heu quam feroces! Non est nobis tollitatio aduersus carnem & sanguinem &c. Opus est, vt stemus super custodiam nostram, & vt fratres mutui simus, singuli alterius auxilio: hoc etenim optima lex exigit fraternitatis. Si videris quod ab inhonesta male frater tuus habeatur conuersatione, vel auaritia, seu vindicta cupiditate, qua sua illi perit ultimatio, facultas, anima, cito succurre pereunt: *Si peccauerit in te frater tuus.*

L. 1. de Peccatis. c. 8. Ad rem expendit D. Ambrosius quam grauitate se Deus irritatum ostenderit contra Idumaeos: qui praedictum illis graua, quibus eos multaret supplicia, prophetam misit Abdiam: cuius uaticinium quasi totum ad hoc reuocatur, quod omnes conuocet Deus nationes, vt feteras de illis exigerent poenas, affligerent, exurerent, consumerent Idumaeos. Quae culpa, Domine? Ob non ferendam, qua in proprium fratrem exarserunt nequitiam: *Propter iniquitatem in fratrem tuum Iacob.* Erant autem Idumaei & Israelitae descendentes ex duobus illis geminis Esau & Iacob, vnde fratres nominati: autur, sicut erant eorum patres. Talis fuit hic casus.

Abd. v. 10. Impugnarunt Chaldaei Israelitas, & captiuos ab fratre duxerunt, demoliti sunt vniuersos, illo vero tempore Idumaei iunctis manibus intuebantur Israelitas, & parum est, quod illis non tulerint auxilium, insuper & subsauebant, iridebant, nasoque suspentebant, & factioni partique fauebant inimicorum. O peruersam, exclamat Deus,

iniquitatem. Ignorasti quod ex naturali lege fraternitatis oporteat te subsidio esse fratri, dum eum vides pedibus subferri inimicorum? Numquam legisti, quod ex eadem natura lege tibi praescripserim: *Et non despicies in die fratris tui?* Fratrem tuum ne rideas ad hoste captiuum: *Et non latibis super filios Iuda in die perditionis eorum?* Pierne posse credam, quod nedum fratris tuo non accurras auxiliator, sed & insuper tribulationibus atrium rideas, exultesque suspirator? quocirca vito ego, dicit Dominus, tibi superuenient qui te in cineres redigant: *Erunt domus Esau stipulae, & succendentur.* Quis credit, quare D. Ambrosius vt ibidem tu peiperes in fratrem tuum o Christiane: Avertit illum ab infernalibus deuidum Chaldaeis, inter demonum abductum manus, qui vitam illi, qui a iamam deprædentur, tu vero complicatis adles manibus, in iocum veritas omnia Christianus? Si hoc egeris, inimicus es, & frater tuus similis illis de quibus Rex Dauid querebatur? *Inimici mei dum conueniunt pedes mei, super me magna locuti sunt.* Crudeles sunt inimici mei, qui dum vident me dolis circumuentum corruisse, nedum, non acuturum mihi subuenturi, sed & risu me habuerunt, si que scopus iocorum versus illis in parabolam, Quis intelligens fratrem suum a prius captiuum, carceris inuicem durissimis, tripudiat, hec in publicum spargeret, praesertim non se colliberet? Quis Christianus rumore audiens, a Turca civitatem captam Catholicam, dirutam, deprædatam non ingemiscit, non dolet, sed potius, exhilarescit, ac etiam ex hoc fumens confabulationis? *Non ergo gaudeamus* (monet D. Ambrosius) *quia scriptum est. Ne lateris inimici mei, quia cecidi &c. nec immerso: quoniam qui lapsu alieno gaudet, Diaboli gaudet victoria. Et propterea ideo doleamus magis, cum auerimus perisse inimicum, pro quo Christus mortuus est. Vix a nostru dignissima.*

iniquitatem. Ignorasti quod ex naturali lege fraternitatis oporteat te subsidio esse fratri, dum eum vides pedibus subferri inimicorum? Numquam legisti, quod ex eadem natura lege tibi praescripserim: *Et non despicies in die fratris tui?* Fratrem tuum ne rideas ad hoste captiuum: *Et non latibis super filios Iuda in die perditionis eorum?* Pierne posse credam, quod nedum fratris tuo non accurras auxiliator, sed & insuper tribulationibus atrium rideas, exultesque suspirator? quocirca vito ego, dicit Dominus, tibi superuenient qui te in cineres redigant: *Erunt domus Esau stipulae, & succendentur.* Quis credit, quare D. Ambrosius vt ibidem tu peiperes in fratrem tuum o Christiane: Avertit illum ab infernalibus deuidum Chaldaeis, inter demonum abductum manus, qui vitam illi, qui a iamam deprædentur, tu vero complicatis adles manibus, in iocum veritas omnia Christianus? Si hoc egeris, inimicus es, & frater tuus similis illis de quibus Rex Dauid querebatur? *Inimici mei dum conueniunt pedes mei, super me magna locuti sunt.* Crudeles sunt inimici mei, qui dum vident me dolis circumuentum corruisse, nedum, non acuturum mihi subuenturi, sed & risu me habuerunt, si que scopus iocorum versus illis in parabolam, Quis intelligens fratrem suum a prius captiuum, carceris inuicem durissimis, tripudiat, hec in publicum spargeret, praesertim non se colliberet? Quis Christianus rumore audiens, a Turca civitatem captam Catholicam, dirutam, deprædatam non ingemiscit, non dolet, sed potius, exhilarescit, ac etiam ex hoc fumens confabulationis? *Non ergo gaudeamus* (monet D. Ambrosius) *quia scriptum est. Ne lateris inimici mei, quia cecidi &c. nec immerso: quoniam qui lapsu alieno gaudet, Diaboli gaudet victoria. Et propterea ideo doleamus magis, cum auerimus perisse inimicum, pro quo Christus mortuus est. Vix a nostru dignissima.*

¶ 19. *Frater tuus. Corripe considerans quod qui peccat, frater tuus est, & homo, tu vero spiritualis.*

IN dubie hanc doctrinam, imo & historias apud scripturam videtur illis verbis Apostolus, qui hanc doctrinam describit modum a te obseruandum, vt hanc doctrinam tuam habeat affectum correptionis, si que te saluam proximo salutaris. Vnde D. Chrysostomus. illa praesertim singillatim expendit: *Frater inquit Apostolus Gal. 6. 1. si pra-*

Matth. 23. s. praeceptoratus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis considerans seipsum, ne & tu sentieris.
 Offendit Zacharia Dominus lapidem, & ait quod licet abiectus esse videretur, esset tamen exoliendus, & ut magni pretij, in templo suo collocaudus: ut autem labor operis esset prudentissimi, septem super eum essent oculi defigendi: Septem oculi super lapidem unum. Significans quod licet peccator vilis sit rudis lapis, calce linguae tuae oportet elaboretur: illum arguendo, monendo, docendo, porro huic operi multi requiruntur oculi, id est multa veritate consideranda. Hæc autem omnia propositis verbis explicat Apostolus. Primò igitur, hoc locat ut fundamentum: *Frateres*. Primò: supponens id notat D. Augustinus cum corripere fratrem tuum teneris, corripere teneris tot quot sunt peccatores, quibus tua potest prodesse correptione: omnes namque sunt fratres tui, quomodo cumque consideretur: *Frateres sunt, Dominus & servus, & Imperator & miles dives, & pauper.*
 Secundò supponens quod hic non agamus, ut illud attendas, quod ad te non spectat, sed quod pro tuum est, sicut ea sunt, quæ fratris tui sunt, etenim ut fratrem oportet consideres peccatorem. Filij estis vnius patris nempe Dei, vnius matris Ecclesie, vna virtusque per baptismi unitas, vna mensa altaris, idem glorie simus, lex eadem Evangelica: ratione quorum, dicebat ipsa veritas Christus: *Omnes vos fratres estis*. Quæ circa componens orationem quæ ea, quæ conueniunt, à Deo possimus obtinere, voluit hæc protellatio nobis esset ut exordium. Deum vocando Patrem nostrum: dicentes *Pater noster qui es in caelis*. Ut notat Diuus Cyprianus quia verò diffido hoc verbis exprimi posse elegantioribus, quam ipsius Dñi Cypriani, ipsum antianus: *Maiores est fraternitas Christi, quam sanguinis. Sanguinis enim fraternitas similitudinem corporis refert. Christi autem fraternitas vniuersitatem cordis, animaque demonstrat, sicut scriptum est: Erat autem eis cor credentium unum, & anima vna. Verò ergo ille frater est, qui non tam corpore, quam vniuersitate germanus est &c.*
 Aliud quoque nobis ingerit verbum *Frateres Domini, & Apostoli sui*, quo eadem in occasione uterque vitur, etenim auferre tibi desiderant omnem indignationem, qua in alterum moueris ut peccatorem, & ad misericordiam inclinare, ut eius salutem complectaris: nimirum,

ut intelligas, quod eodem casu, quod frater tuus sit, eadem ambo sitis massa progeniti, atque ex conuenienti, tibi tam facilem, quam illi, fuisse lapsum, si Deus te sua manu misericordie non tulisset; non enim amplius operibus tuis, quam alter diuinam merere clementiam.
 Elapsis expendimus diebus D. Chrysostom. n. 8. doctrinam: nempe proximi defectus, sine corporis, siue omnia, à quibus nos letamur integros, Qui in particularis Dei dona esse misericordie, quæ nos stus est præuenit, quocirca illos in alijs notantes, ad duo conueniunt. Primum: ut Deo gratias sideret. referamus: etenim cum sumus nos tam miserabiles, quam illi, istemque subiectis calamitatibus: alios occulto suo permittit iudicio in hæc delabi crimina, nos autem sua detinuit misericordia ne in eadem cæci laberemur. Ut mysteriosa semper enolui verba Domini ad Iob, quibus exponit, quantas boni Angeli illi retulerunt, deserantque semper gratiarum actiones, dum ruinam casumque considerant Angelorum Apostatarum: cum enim essent omnes eiusdem naturæ, si ipsi constantes permanerint, alijs corruptibus & pereuntibus, diuinæ hoc misericordie, gratiaque tribuendum, quam ipsi impertijt, negauit alijs. *Uit erat (querit Deus) quando ponebam fundamenta terra, &c. Cum me laudarent simul astra matutina, & iubilarent omnes filij Dei. De factis loquitur Angelis, ex iudicio D. Greg. 8. & D. Hier. b. & Bedæ, quod expressius habent Septuaginta & textus Chaldaicus. Nominibus illos compellat valde mysteriosis: astra matutina & filios Dei. Illi (inquit) ab orbis exordio Deum opificem Laudarunt, & iubilant. In Hebræo Laudarunt, est Rimen, quod sunt astra ex opinione nostri Xames Paghini significat matutinant gratias agere, laudare. Verbum Iubilant in Hebræo derivatur ex nomine Halal semper quod alacritatem indicat, gaudio iubiloque animæ magno valde, ut quasi hominem extra se laudant rapiat letitiâ nimia perfusum. Hinc componitur Halleluya toties repetitum. Halal enim letitia est maxima, la, nomen est Dei, & coniungendo illud in Halleluya significat: lauda Deum toto mentis iubilo. Hoc, inquit, modo me laudantur Angeli, in gratiarum actionem, & ineffabili omnino gaudio, ultra quam dici potest iubilarunt. Septuaginta legunt: *Laudauerunt me voce magna omnes Angeli mei*. Quæ ergo ratio? Nomen expende, quo illos indignat: *Astra matutina*: Videtur enim spectare illud D. Ioannes, in visione illa nostrissima de Lucifero, & accene*

solum illi liceat aperire, dum suam alijs indicat Immunditiam, in clamando: Cauete vobis a me: leprosus etenim sum. Emunctoria quibus lampades emunguntur, quæ propter mucum, vel ellychnium nimis exultum, inquinantur, vult Deus purissima sint, & mundissima auro ductilia.

Exod. 35.

Nobilis quoque, quem D. Ioannes vidit arcu & sagittis armatum, equo vehabatur niue candidiore: Hoc enim in vitæ tuæ requiritur actionibus, quatenus sagittæ correctionis, quas arcu emitteres charitatis, effectum haberent certiorum, cordaque profundius penetrarent. Quinimo & hoc mihi persuadeo, hanc vnam inter alias esse rationem, qua multi, ne corripiantur alios, cohibent: quia tales non sunt, nec moribus integri, vt par est, audientique forsan suæ reprehensionis Echo, qualis Ægyptios vehementer exterebat, de quibus mane Deo fauente differemus.

Apo. 6.

§. 20. Sit correctio cum instructione, & doctrina, & labia tua lilia distillantia myrrham.

52

Non prætereamus aliud Apostoli verbū: *Huiusmodi instruitis.* Quia (vt diximus) vocibus fieri non debet correctio commotis, ac clamosis, quasi elles malæ causæ causidicus, sed instruendos docendo, mentionibus oculos aperiendo peccatori, demonstrando qualiter status quo vivit, sit in Dei iniuriam, Reipublicæ scandalum, animæque perditionem. De hoc exoptulat Iob contra amicos suos, quod verbis eum arguerent asperioribus, & non admonerent suavioribus. Hoc illis indicauit, vt notat Olympiodorus in cate. Græca Iob: Numquid potest comedi in sulcum, quo a non est sale conditum? Quis cibum comedet in sulcum, si sale non conditatur, quo saporem contrahat gratissimum? sal symbolum est sapientia. Quis patitur reprehensionem quæ verè inuisa est si non doctrix, ac rationum sale, certiusque prudentissimis conditatur: quemadmodum Nathan Dauidem accessit, illi casum proponendo iustitiæ & conscientia, quo primum illi excitaret intellectum, suæque agnosceret culpæ rationem, in homine illo, qui pauperi abstulerat ouiculam.

He. 11. in

Exech.

Ad Colos.

c. 4. 6.

2. Tim. c. 4.

2.

2.

na. Cum fratre agendum est ratione, vt homine qui vitur ratione, & non verberibus, sicut cum iumento irrationali, quocirca ait: *Si præcepatus fuerit homo.* Eam ob causam correctio Christiana, quam nobis hodie præscribit Christus, virga vocatur directionis: *Virga directionis* idem est ac virga quæ dirigit, docet, ducit, illuminat.

Proposito consonat symbolum, quo idem celestis declarat sponsa, sponsi sui diuin faciei depingens venustatem, præsertim autem labia, de quibus sic ait: *Labia eius distillantia myrrham primam.* Dicitur, myrrha prima, perfectissima, selectissima, efficacissima, quæ ipsa est quæ de myrrhæ arboribus distilla, ex quibus colliguntur illa namque collecta, distillis arboribus alia defluit non tam pretiosa. Conueniens aptissime symbolum est myrrha correctionis, duabus de causis: quod amarissima sit, & à putredine vermiculique præsertim, quæ duo nullo contrahente, in correctione comprehenduntur. De celestis sponsi labijs hæc myrrha defluit, & de illorem qui veri sunt eius & filij & discipuli. Porro sunt labia velut lilia, vel ipsa lilia: *Labia eius lilia.* Varijs lilia niter coloribus cæruleo, pallido, candido, melio, aureo, gemmeo, qua de causa vocatur liliū, nomen à cæli pulchritudine coloribus distincta detinendo, quod Ius dicimus, vel vt alij liris epithetum à Geniibus Deo adscriptum eloquentia, cui illud est singulare multâ polere gratiâ in dicendo, varijs & admirandis Rethoricæ coloribus, vt quod intendit persuadere, quos Iridis grati varijsque designant colores. Talis sit, oportet correctio, comis, amica, verbis urbanis, composita, quæ vt orator disertissimus, persuadent, non verboribus fiat, sed verborum eloquentiâ, viuusque argumentis ad id quod præ manibus habet iuauerit introducat.

Expendunt Escherius, & Rabanus Maurus, refert glossa: Nullum efficacius reperiri potuisse remedium, sedandi Saulem spiritu nefario fanaticum, quàm gratissimam palmodiam seu musicam Davidis, symbolum (inquunt) optimæ correctionis, quæ curat peccatorem, qui peccato lymphaticus attripitur; reprehensio benigna, artifice si optimis ducta censurantijs: idcirco namque dixit Spiritus S. *Lingua sapientum sanctorum est &c.* De prudenti correctione sic per similitudinem loquitur Salomon: *Inauris aurea, & margaritum fulgens, qui arguit sapientem, & aurem obediens.* Ab aure dependet inauris, vnde necesse est sit vermiculata: multum, & affabre clare